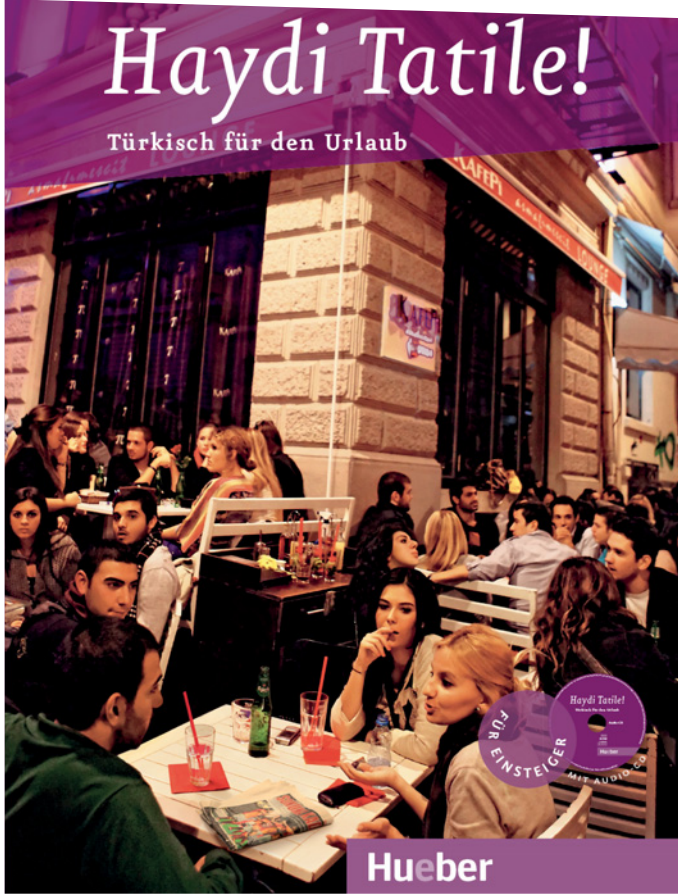

Haydi Tatile! – Leitfaden

Haydi Tatile geleneksel kitaplardan farklı bir kitap

Bilindiği gibi, Türkçede sözcük üretimi ve çekim eklerle yapılır. Az sayıda birkaç ek dışında bütün ekler, ünlü uyumu (Vokalharmonie) kurallarına ve kökün son ünlüsüne göre, kökle bitişir ve benzeşir.

Bu kitapta, ekin, ünlü uyumu kurallarına göre, köke bitişme ve benzeşmesi (Vokalharmonische Angleichung der Suffixe) geleneksel kitaplardakinden farklı bir şekilde ele alındı.

Şöyle:

Ekler ünlüleri bakımından iki gruba ayrılır:

1. Geniş ünlü (e, a) ekler
2. Dar ünlü (i, ı, u, ü) ekler

Haydi Tatile! – Leitfaden

Kitap boyunca:

Geniş ünlü ekler **e** ile (**e-Suffix**),

Dar ünlü ekler **i** ile (**i-Suffix**) gösterildi.

Örneğin,

-ler, -lar için **-ler** eki,

-di, -dı, -du, -dü, -ti, -tı, -tu, -tü için **-di** eki verildi.

Ünlü uyumu, bu **e**'li ve **i**'li ekler gruplandırmasına göre aşağıdaki gibi şemalaştırıldı:

„**e**“li eklerde ünlü uyumu

Kökün son ünlüsü	Ekin ünlüsü	Örnek: çoğul eki -ler
İnce ünlü		
e, i, ö, ü	e	-ler
Kalın ünlü		
a, ı, o, u	a	-lar

„**i**“li eklerde ünlü uyumu

Kökün son ünlüsü	Ekin ünlüsü	Örnek: yapım eki -li
İnce ünlü		
e, i	i	-li
ö, ü	ü	-lü
Kalın ünlü		
a, ı	ı	-lı
o, u	u	-lu

Böylece ekin köke bitişme ve benzeşmesi olayı daha kolay anlaşılır bir duruma getirildi ve Haydi Tatile bir ekler cangılı olmaktan kurtarıldı.

Ekleri **e**'li ve **i**'li iki ana gruba ayırmak, Türkçeyi öğretmede ve öğrenmede çeşitli kolaylıklar sağlıyor:

ekleri işlevleriyle birlikte, (örneğin “çoğul eki -ler, geçmiş zaman eki -di olarak”) kolayca bellemeyi,

bellenen her eki, şemaların yardımıyla kolayca kullanmayı ve

eklerin kullanımının giderek sezgiyle yapılmasını kolaylaştırıyor.

Haydi Tatile! – Leitfaden

Dahası:

Bu gruplandırma, eklerin köke bitişmesi ve benzeşmesi konusundaki geleneksel tanımlamalara („kleine/große Vokalharmonie“ veya „zwei-förmige/vierförmige Suffixe“) uyarlanabiliyor.

Söz gelimi, şöyle diyebiliriz:

– **e**'li ekler „kleine Vokalharmonie“ (şema 1), **i**'li ekler „große Vokalharmonie“ (şema 2) kurallarına göre kökle bitişir ve benzeşir,

veya

– **e**'li ekler, e ve a'lı iki çeşit (şema 1), **i**'li ekler i, ü, ı ve u'lu dört çeşittir (şema 2).

Kurs öğretmenleri, ünlü uyumu konusunu işlerken, kuşkusuz bu uyarlamaları da kullanabilirler.

Haydi Tatile'nin özellikleri

Haydi Tatile, Türkçe ön bilgisi olmayan, tatil veya turizm amacıyla Türkçeye ilgi duyan yetişkinler için hazırlanmıştır.

Haydi Tatile'nin özellikleri şöyle sıralanabilir:

günlük iletişime odaklanış,

dilin sistemli seçimi ve kolay anlaşılabilirlik,

kuralların basitçe açıklanması,

kültür özel sayfaları.

Haydi Tatile'nin yapısı

Haydi Tatile bir kitap ve bir CD'den oluşuyor. Kitap şu bölümleri içeriyor:

önsöz,

içindekiler,

on iki ünite,

iki test,

kısa dil bilgisi,

alıştırmaların çözümleri,

Türkçe Almanca sözlük.

CD’de diyaloglar ve alıştırmalar ve öğrenilen sözcük ve deyimlerin topluca bulunduğu „Das Wichtigste auf einen Blick“ bölümü yer almaktadır.

Derslerin yapısı

Öğrencilerin yönelimini ve kitabın kullanımını kolaylaştırmak için her ders aynı yapıda düzenlendi.

Derslerin yapısı şöyle:

ilk sayfa dersin ana konusu,

ilk diyalog,

alıştırmalar,

ikinci diyalog,

alıştırmalar,

sözcük ve deyimlere toplu bakış (Das Wichtigste auf einen Blick),

kültür sayfaları (Türkiye’de tatil için kültürel tavsiyeler).

İlk ders

Türkçeye ilk adım, Türkçe ile tanışma

Daha kursun başında, ilk derste, öğrencilerin ünlü uyumu olayının farkına varması çok önemli.

Eklerin köke bitişme ve benzeşmesi kuralının farkında olan bir öğrenci, Türkçeye ilk adımını atmış sayılabilir.

Her kurs öğretmeni, bu farkındalığı yaratmak için çeşitli yöntemler geliştirebilir ve uygulayabilir.

Söz gelimi, **e**’li ve **i**’li eklerin eklenişini gösteren şemalarının yer aldığı sayfa ayrıraçları öğrencilere dağıtılabilir ve öğrenciler, bu şemaların yardımıyla, bildikleri Türkçe sözcüklere çoğul eki -ler’i eklemeyi deneyebilir.

Haydi Tatile! – Leitfaden

Bir başka alıştırma da Şu olabilir:

Öğrenciler, Almanca sözcüklere -ler eklemeyi deneyebilir.

Örneğin: Abend**ler**, Morgen**ler**, Tag**lar**, Nacht**lar**...

Burada önemli olan, eklerin “Vokalharmonie” kurallarına göre kökle bitişmesi ve benzeşmesi olayının fark edilmesidir.

Türkiye’ye ilk adım, Türkiye ile tanışma

Daha ilk derste, Öğrencilerin Türkçe’ye ilgisini çekmek kadar önemli bir konu da onların Türkiye’ye ilgisini çekmektir.

Türkiye ilginç ve zengin bir kültür mirasına sahip. Anadolu çeşitli uygarlıkların izleri ile dolu.

Söz gelimi, ilk derse, Anadolu uygarlıkları üzerine bir film veya dia gösterisi ile başlanabilir.

Türkiye’nin doğal ve kültürel zenginliğini görmek, öğrencilerin Türkiye’ye ilgisini artırmak kadar, Türkçeye ilgisini de artırabilir, kursu daha çekici kılabilir.

Kurs öğretmeni, film veya dia gösterilerini, kuşkusuz her derste tekrarlayabilir, dersin kültür sayfasında sunulan „Görölmeye değer“ yerlerle ilgili film ve dia gösterileri yapabilir.

Öğrencilerini Türkiye ile tanıştırma konusunda, her kurs öğretmeni kuşkusuz başka sunumlar da yapabilir. Çağdaş iletişim araçları bu konularda pek çok görsel malzeme sunmaktadır.

İlk sayfa

İlk sayfada (öğrencilerin duydukları, bildikleri) Türkçe selamlama deyimleri var.

Bu bölümde, bu deyimlerdeki -ler , -lar eklerine dikkati çekerek eklerin köke bitişmesi ve benzeşmesi konusuna girilebilir ve -ler ekinin ne zaman -ler, ne zaman -lar olduğu öğrencilerle birlikte araştırılabilir.

İlk diyalog

İlk diyalog, selamlama, vedalaşma, tanışma ve tanıştırmayla ilgili sözcük ve deyimleri içeriyor.

Worauf es ankommt

„Worauf es ankommt“ bölümünde selamlaşma, vedalaşma tanışmayla ilgili sözcükler ve deyimler açıklanıyor.

Bu bölümde öğrenciler, öğrenilen deyimleri kullanmayı deneyebilir. Söz gelimi, her öğrenci komşusuna „iyi günler“ dileyebilir.

İyi günler ... Hanım/Bey.

Yine bu bölümde iyelik eki (Das besitzanzeigende Suffix) -im'e dikkat çekilebilir. Yan sütunda, „Jemanden vorstellen“de bulunan -im'li örneklerde, -im ekinin değişimi gözlemlenebilir.

Ein bisschen Grammatik

Bu ilk „Ein bisschen Grammatik“ bölümü önemli. Burada artık sıra Türkçenin temel özellikleri üzerinde durmaya geliyor.

Artikel'sizlik, Türkçede yapım ve çekimin eklerle yapılışı, eklerin gruplanması (e- Suffix, i-Suffix), eklerin ünlü uyumuna göre eklenişi üzerinde durulabilir ve e'li ve i'li eklerin bitişme ve benzeşmesini gösteren şemalar açıklanabilir.

Çoğul eki **-ler** ve iyelik eki **-im**'i şemalara göre ekleme denemeleri yapılabilir.

Übungen (1 a)

İlk alıştırma, duyduğunu anlama ve tekrarlama, öğrenilen sözcükleri ve deyimleri anımsama.

2. alıştırma, karşılık bulma. Öğrenciler komşularıyla ikili gruplar kurarak karşılık bulmayı bir oyunu haline getirebilirler.

3. alıştırma, iyelik eki -im'i ekleme denemesi. Bu deneme bilinen başka kelimelerle sürdürülebilir.

4. alıştırma, öğrenilen sözcük ve deyimleri Almancaya çevirme.

5. alıştırma, öğrenilen deyim ve sözcükleri kullanma.

2. diyalog

2. diyalog, arkadaşlar arasındaki selamlaşma, vedalaşma deyim ve sözcüklerini içeriyor.

Worauf es ankommt

„Worauf es ankommt“ da diyalogda bulunan sözcükler ve deyimler açıklanıyor.

Bu bölümde, „Türkiye’ye hoş geldin/geldiniz!“ deyimleri ile birlikte „Dativsuffix“ -(y)e’nin ekleniş özellikleri ve bitişirme sesi „Bindelaute“ y’nin eklemadaki işlevi açıklanabilir. Öğrenciler başka ülke ve kent adlarına -(y)e ekini eklemeyi deneyebilir. Örneğin:

İsviçre’ye hoş geldiniz!

Avusturya’ya hoş geldiniz!

Ein bisschen Grammatik

„Ein bisschen Grammatik“ bölümünde, **imek** eyleminin, ek (Suffix) olarak kullanımına ilk adım atılıyor. Burada yalnızca -(y)im şeklinin (şimdiki zaman 1. tekil kişi ekinin) kullanımını veriliyor.

Burada tabii imek eyleminin özellikleri, ek eylem olarak kullanımını üzerinde de durulabilir. Öğrencilerle birlikte „Grammatik im Überblick“ bölümünde bu konuyla ilgili açıklamaya göz atılabilir.

Ayrıca ikili gruplar, aşağıdaki kısa diyalogu, “hasta”, “yorgun”, “üzgün” v.b. başka sözcükler kullanarak tekrarlayabilirler.

Önemli olan öğrencilerin -(y)im ek eyleminin bitişme şekillerini sınaması. Bu aynı zamanda ek eylem ile basit cümle kurmaya ilk adım olacaktır.

Nasılsın?

Ben iyiyim. Ya sen?

Ben de iyiyim.

Übungen (1 b)

Haydi Tatile’deki tüm alıştıırma sayfaları aynı yapıdadır.

Her alıştıırmanın yanında, alıştıırma üzerine bir açıklama bulunmaktadır.

Kurs öğretmeni, alıştıırma yaparken öncelikle bu açıklamalardan yararlanacak, alıştıırmaları bu açıklamalara göre düzenleyecek.

Tabii her kurs öğretmeni alıştıırmaları, kendi deneyimleri çerçevesinde, yeni örneklerle geliştirebilir.

Das Wichtigste auf einen Blick

İkinci grup alıştırılmaları, „Das Wichtigste auf einen Blick“ bölümü izliyor.

Bu bölümde derste öğrenilen deyim ve sözcükler topluca yer alıyor.

CD’de de yer alan bu bölüm, öğrencilere öğrendikleri sözcük ve deyimleri tekrar gözden geçirme olanağı veriyor.

Öğrenciler, kitabın bu bölümlerini, çeşitli durumlarda kullanılan sözcük ve deyimleri anımsamak için – kurstan sonra da – bir rehber gibi de kullanabilir.

Kültür sayfaları

Derslerin son iki sayfası kültürel konuları içeriyor.

Kültür sayfalarının birincisi yaşam kültürü ile ilgili bilgileri içeriyor.

İkinci sayfada Türkiye’nin ilginç turistik bölgeleri kısaca tanıtılıyor.

İlk dersin ilk kültür sayfasında selamlaşma, seslenme (hitap), sen ve siz’in kullanımı konuları var. İkinci kültür sayfasında Türkçe tanıtılıyor.

Tabii kurs öğretmenleri her konuda olduğu gibi bu konuyu da kendi bilgileriyle zenginleştirebilir.

Örneğin, Haydi Tatile’de tanıtılan yörelerdeki tat kültürü ve görülmeye değer yerler konularında daha geniş bilgi verebilir ve tavsiyelerde bulunabilir.

Kuşkusuz bu bölümler de film ve dia gösterileri ile desteklenebilir.

Testler

Kitapta iki test var. Biri 6., diğeri 12. dersten sonra.

Her test 4 bölümden oluşuyor:

İlk bölüm, kültür sayfalarından edinilen bilgileri yokluyor.

İkinci bölüm, derslerde öğrenilmiş basit sorulara karşılık bulma.

Üçüncü bölüm, çeşitli somut durumlarda olası diyalogları tamamlama.

Son bölüm, Almanca cümleleri Türkçeye çevirme.